

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

ORLAIVIŲ DRAUDIMO PASLAUGŲ PIRKIMAS AB „LIETUVOS AVIALINIJOS“

2004 m. gruodžio 1 d. Nr. 2040-12-29

Vilnius

SANTRAUKA

Valstybės kontrolė atliko AB aviakompanijos „Lietuvos avialinijos“ veiklos auditą tema „Orlaivių draudimo paslaugų pirkimo AB „Lietuvos avialinijos“ vertinimas“.

Auditoriai nustatė, kad AB „Lietuvos avialinijos“ orlaivių draudimas vykdomas pagal pasaulinėje draudimo rinkoje susiformavusią praktiką, kai draudimas vykdomas ne tiesiogiai sudarant sutartį su draudimo kompanija (kompanijomis), o per draudimo brokerių kompanijas. Tokia draudimo praktika lėmė sudėtingesnę draudimo procesą.

AB „Lietuvos avialinijos“ 2003 metais orlaivių draudimo konkursas vykdytas laikantis bendrovės valdybos patvirtintų taisyklių. Konkurso metu pasitelktas nepriklausomas ekspertas, pasirašęs konfidencialumo ir nešališkumo deklaracijas. Tačiau, bendrovėje nėra patvirtintos ekspertų pasitelkimo organizuojant konkursus tvarkos, todėl yra rizika, kad ekspertas gali būti pasirinktas ne optimaliausiomis sąlygomis.

Audito metu nustatyta, kad orlaivių draudimo išlaidos AB „Lietuvos avialinijos“ turi tendenciją mažėti, 2003/2004 metais, lyginant su 2002/2003 metais, šios išlaidos sumažėjo 35,1 %.

Auditoriai rekomendavo AB „Lietuvos avialinijos“ valdybai išanalizuoti galimybę parengti ekspertų pasitelkimo organizuojant konkursus tvarką.

TURINYS

ĮŽANGA.....	3
AUDITO SUBJEKTO VEIKLOS APLINKA.....	3
AUDITO PROCESAS.....	4
AUDITO REZULTATAI	4
1. ORLAIVIŲ DRAUDIMO PASLAUGŲ PIRKIMO VERTINIMAS	4
1.1. Orlaivių draudimo principai.....	4
1.2. Draudimo paslaugų pirkimo konkurso vertinimas.....	7
1.3. Išlaidų už draudimo paslaugas vertinimas	9
AUDITO IŠVADOS	14
REKOMENDACIJOS	14

IŽANGA

Orlaivių transportas šiuolaikiniame pasaulyje užima svarbią nišą visoje transporto sistemoje. Po 2001-09-11 įvykių JAV visuomenė ir specialistai atkreipė dėmesį į orlaivių transporto saugumo užtikrinimą, o taip pat į šios rūšies transporto draudimą.

Vykdydami Valstybės kontrolės veiklos audito 4-ojo departamento direktorės B. Puzienės 2004-10-12 pavedimą Nr.2040-12, veiklos audito 4-ojo departamento vyresnysis valstybinis auditorius R.Čepaitis, vyriausiasis specialistas I.Dobilas ir valstybinė auditorė I.Sabonytė atliko orlaivių draudimo paslaugų pirkimo AB „Lietuvos avialinijos“ vertinimą.

AUDITO SUBJEKTO VEIKLOS APLINKA

Audito subjektas – akcinė bendrovė aviakompanija „Lietuvos avialinijos“ (toliau AB „Lietuvos avialinijos“ arba Aviakompanija). AB „Lietuvos avialinijos“ 100 proc. akcijų priklauso valstybei, akcijas valdo VĮ „Valstybės turto fondas“ (toliau Turto fondas).¹

Bendrovės veiklą reglamentuoja LR akcinių bendrovių įstatymas, įstatatai. Audito vertintų orlaivio draudimo paslaugų pirkimo metu galiojo įstatatai perregistruoti 2002-10-28 (registro Nr. AB95-882), audito atlikimo metu galiojantys bendrovės įstatatai įregistruoti Juridinių asmenų registre 2004-09-27 įmonės kodas 2086388, adresas A.Gustaičio g. 4, LT-02512 Vilnius, internetinė svetainė: <http://www.lal.lt>.

Bendrovės valdymo organai yra šie: visuotinis akcininkų susirinkimas, stebėtojų taryba, valdyba ir administracija (Bendrovės vadovas).

AB „Lietuvos avialinijos“ įstatinis kapitalas 9 605 800 Lt.

Generalinis bendrovės direktorius Vidas Žvinys (nuo 2002-05-10).

Pagrindinė bendrovės veikla keleivių bei krovinių gabenimas orlaiviais (tvarkaraštyje nurodytas ir tvarkaraštyje nenurodytas oro transportas). Bendrovės veiklos tikslai yra organizuoti įstatuose nurodytą veiklą, racionaliai naudoti bendrovės turtą bei kitus išteklius, siekti pelno, kad būtų patenkinti akcininkų interesai.

¹ Lietuvos Respublikos Valstybės turto fondo įstatymo (1997 m. lapkričio 4 d. Nr. VIII-482) 5 str. 1 d. 2 p.

AUDITO PROCESAS

Audito objektas

Audito objektas – orlaivių draudimo paslaugų AB „Lietuvos avialinijos“ pirkimas.

Audito tikslas

Orlaivių draudimo paslaugų pirkimo AB „Lietuvos avialinijos“ vertinimas teisėtumo, racionalumo ir ekonomiškumo požiūriu.

Auditoriai, atsižvelgdami į Viešųjų pirkimų tarnybos prie LR Vyriausybės nuomonę, AB „Lietuvos avialinijos“ vykdytus orlaivių draudimo paslaugų pirkimus vertino pagal bendrovės valdybos 2003-07-04 patvirtintas „Draudimo pirkimo konkurso sąlygas“.

Audito mastas

Atsižvelgiant į audito objekto – orlaivių draudimo paslaugų AB „Lietuvos avialinijos“ pirkimą, o taip pat audito subjekto (akcinė bendrovė) specifiką, audito mastas pasirinktas pagal draudimo sutarčių sudarymo laikotarpius – nuo 2003-08-15 (draudiminių metų pradžia) iki 2004-08-14. Audito metu vertintas AB „Lietuvos avialinijos“ orlaivių draudimo paslaugų pirkimų 2003/2004 metais procesas racionalumo požiūriu, o taip pat ekonomiškumo požiūriu lyginant išlaidas su ankstesniais (2002/2003) draudiminiais metais.

Atsižvelgiant į tai, kad JAV dolerio kursas tiriamuoju ir palyginamuoju laikotarpiais nuolatos kito, todėl audito ataskaitoje JAV dolerio vertė išreiškiama litais tik galutinėje išraiškoje, lyginant faktines 2002/2003 ir 2003/2004 draudiminių metų draudimo išlaidas, taikant mokėjimo dieną Lietuvos banko nustatytą JAV dolerio ir lito kursą.²

AUDITO REZULTATAI

1. ORLAIVIŲ DRAUDIMO PASLAUGŲ PIRKIMO VERTINIMAS

1.1. Orlaivių draudimo principai

AB „Lietuvos avialinijos“ pagrindinė veikla keleivių ir krovinių gabenimas oro transportu. Vykdydama veiklą Bendrovė naudojami nuosavais (du Boeing 737/200 orlaiviai) ir išsinuomotais orlaiviais. Bendrovė nuo 2002-08-15 iki 2003-08-15, veikloje naudojo nuo 6 iki 8 orlaivių (žr. 1 lentelę):

²<http://www.lb.lt/exchange/default.asp>

AB „LIETUVOS AVIALINIJOS“ ORLAIVIŲ PARKO POKYČIAI

Laikotarpis	2002-08-15 - 2003-04-12	2003-04-13 - 2003-05-12	2003-05-13 -- 2003-08-14	2003-08-15 - 2004-05-03	2004-05-04 – 2004-08-14
Nuomojamų orlaivių tipas ir kiekis	Boeing 737/300 – 2 vnt. Boeing 737/200 – 2 vnt. SAAB 2000 – 3 vnt.	Boeing 737/300 – 1 vnt. Boeing 737/200 – 2 vnt. SAAB 2000 – 3 vnt.	Boeing 737/500 – 2 vnt. Boeing 737/200 – 2 vnt. SAAB 2000 – 3 vnt.	Boeing 737/500 – 2 vnt. Boeing 737/200 – 2 vnt. SAAB 2000 – 3 vnt.	Boeing 737/500 – 3 vnt. Boeing 737/200 – 2 vnt. SAAB 2000 – 3 vnt.
Iš viso	7	6	7	7	8

Orlaiviai apdraudžiami šiais draudimais:

1. Aviakompanijai priklausančių ir Aviakompanijos nuomojamų ar pagal kitas sutartis įgyjamų, naudojamų ar valdomų orlaivių korpuso draudimas, atitinkantis reikalavimus pagal orlaivių nuomos sutartis;

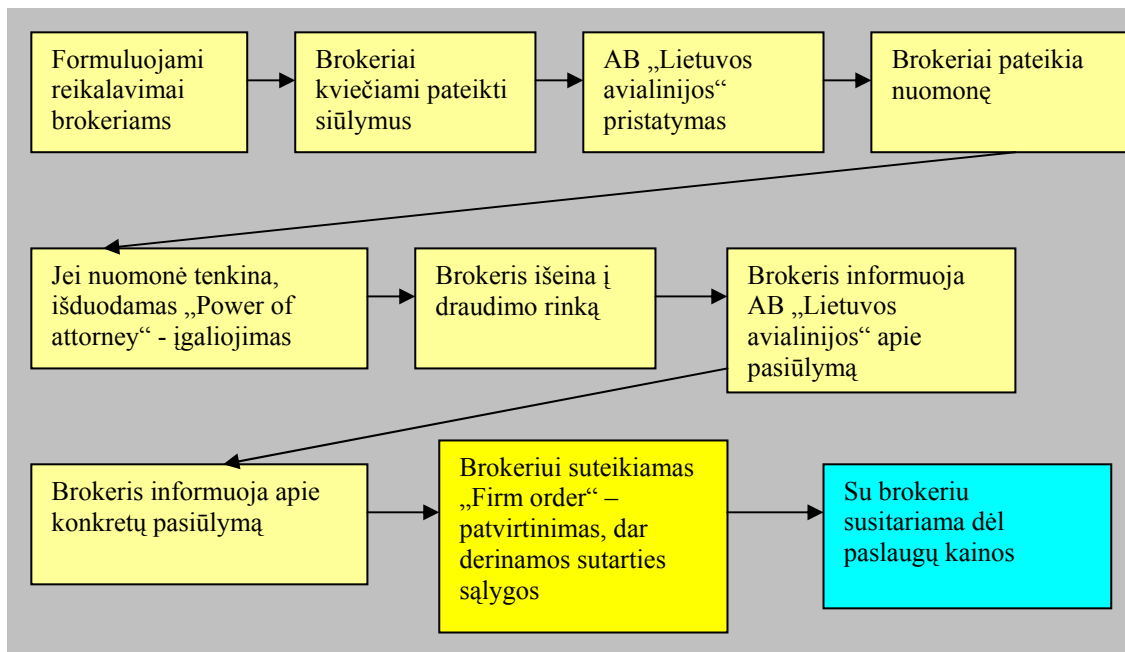
2. Aviakompanijai priklausančių ir Aviakompanijos nuomojamų ar pagal kitas sutartis įgyjamų, naudojamų ar valdomų orlaivių atsarginių dalių, variklių, įrangos, įrankių ir komponentų (toliau atsarginių dalių) draudimas, įskaitant jų pervežimo atveju ne mažesnei, kaip 12 500 000 JAV dolerių sumai;

3. Aviakompanijos civilinės atsakomybės draudimas, įskaitant antžeminių paslaugų, Aviakompanijos technikos departamento specialistų ir jų atliekamų darbų draudimą, karo rizikos draudimą, atsakomybės prieš trečiąsias šalis draudimą, kurios turi atitikti Aviakompanijos vežimo sąlygas. Draudimo sumos Boeing 737-500 orlaivio atžvilgiu turi būti ne mažesnės kaip 500 000 000 (penkių šimtų milijonų) JAV dolerių sumai vieno draudiminio įvykio atveju, draudimo sumos SAAB 2000 orlaivio atžvilgiu turi būti ne mažesnės kaip 150 000 000 (vienas šimtas penkiasdešimt milijonų) JAV dolerių sumai vieno draudiminio įvykio atveju, draudimo sumos Boeing 737-200 orlaivio atžvilgiu turi būti ne mažesnės kaip 400 000 000 (keturi šimtai milijonų) JAV dolerių sumai vieno draudiminio įvykio atveju, o taip pat atitikti atsakomybės prieš trečiąsias šalis reikalavimus, nurodytiems Aviakompanijos sudarytose bendro kodo sutartyse, pirkimo, nuomos, atsakomybės apribojimo, aptarnavimo, specialiosiose sutartyse, sutartinės atsakomybės, sąlyginės atsakomybės, garantijų pažeidimo, teisių ir pareigų perleidimo ir kitose sutartyse;

4. Aviakompanijos orlaivių įgulų sveikatos ir gyvybės draudimas ne mažesnei kaip 5000 (penkių tūkstančių) JAV dolerių sumai kiekvienam asmeniui apimanti Aviakompanijos vykdomų užsakomųjų skrydžių keleivius, bet tik skrydyje.

Orlaivių draudimas vykdomas pagal pasaulinėje draudimo rinkoje susiformavusią praktiką, kai draudimas vykdomas ne tiesiogiai sudarant sutartį su draudimo kompanija (kompanijomis), o per draudimo brokerių kompanijas. Tokia draudimo praktika lemia sudėtingesnę draudimo procesą.

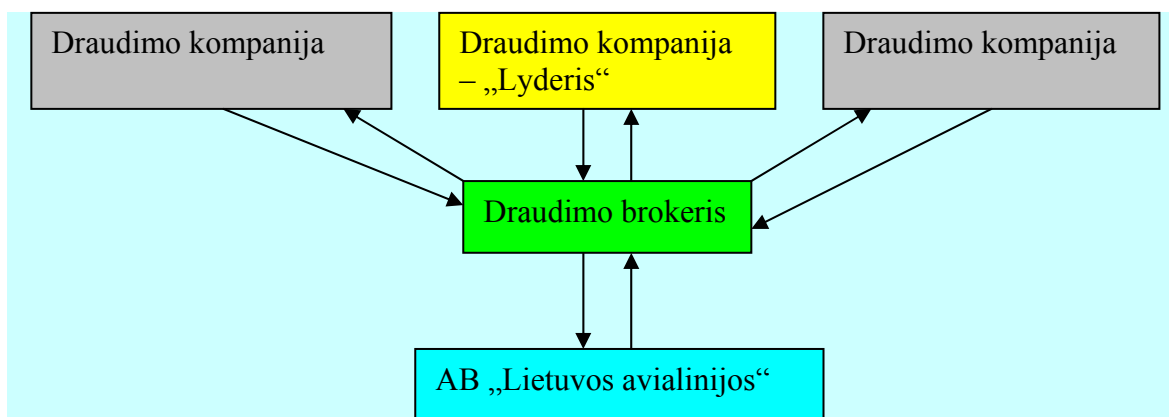
Orlaivių draudimo sutarties sudarymo (draudimo brokerių pasirinkimas, derybų procesas) schema pavaizduota 1 pav.

1 pav. Orlaivių draudimo sutarties sudarymo procesas

Sudarius sutartį su draudimo brokeriu, draudimo brokeris derasi su draudimo kompanijomis dėl draudimo rizikų dalies prisiėmimo, rinkos lyderis (-iai) paprastai prisiima didesniąją dalį (iki 12 proc.) rizikos. Taip 2003/2004 draudiminiais metais AB „Lietuvos avialinijos“ orlaivių draudimo riziką pasidalino 22 draudimo kompanijos, 12,5 proc. rizikos prisiėmė „New Hampshire Insurance Company“, kitos draudimo kompanijos prisiėmė nuo 3 iki 9 proc. rizikos.

Principinė tokio draudimo schema pateikiama 2 pav.

2 pav. Orlaivių draudimo dalyviai

1.2. Draudimo paslaugų pirkimo konkurso vertinimas

Draudimo paslaugų pirkimui 2003-06-30 generalinio direktoriaus įsakymu Nr.2B-445 sudaryta draudimo pirkimo konkurso komisija.

AB „Lietuvos avialinijos“ 2003/2004 draudiminiams metams orlaivių draudimo paslaugas pirkto pagal pirkimo konkurso komisijos parengtas ir bendrovės valdybos 2003-07-04 posėdžio protokolo Nr.14 nutarimu patvirtintas „Draudimo pirkimo konkurso sąlygas“ (toliau „Draudimo pirkimo sąlygos“). Šiose sąlygose konstatuojama, kad „Konkursas organizuojamas siekiant naudingiausiomis sąlygomis ir laikantis LR norminių aktų apdrausti Aviakompanijos valdomą orlaivių parką bei Aviakompanijos civilinę atsakomybę 2003/2004 draudiminiais metais (nuo 2003-08-15 iki 2004-08-14 imtinai)“.

Konkurso objektas yra draudimo paslaugų pirkimas pagal Aviakompanijai reikalingas draudimo rūšis, sąlygas bei reikalavimus, numatytus šiose sąlygose (toliau draudimas). Draudimo rizikos 100% turi būti apdraustos Lloyd's ir Londono Draudimo Rinkose (Lloyd's and London Insurance Markets) iki 2003-08-07 imtinai, draudikai: Lloyds Underwriters ir draudimo bendrovės, priimtinos Aviakompanijai. Draudimas turi galioti nuo 2003-08-15 iki 2004-08-14.

Orlaivių draudimo paslaugų 2003/2004 metais pirkimas vykdytas pagal Aviakompanijos valdybos 2003-07-04 patvirtintas sąlygas. Šiose sąlygose nustatyta pirkimo vykdymo tvarka ir terminai, taip pat pasiūlymų vertinimo kriterijai. Kriterijai pagal svarbą įvardinti tokie:

- Viso aviacinių rizikų paketo draudimo įmokos dydis (vertinant maksimaliai 60 balų);
- Draudimo/perdraudimo kompanijų (draudikų) patikimumo reitingas (vertinant maksimaliai 20 balų);
- Draudimo įmokų mokėjimo terminų lankstumas (vertinant maksimaliai 10 balų);
- Papildomos paslaugos Aviakompanijai (vertinant maksimaliai 10 balų).

Draudimo pirkimo komisija sudaryta 2003-06-30 įsakymu Nr.2B-445.

Konkursas buvo vykdomas šiais etapais:

1. Pirkimo komisija 2003-06-30 patvirtino 5 draudimo brokerius, kurie, valdybai 2003-07-04 patvirtinus konkurso sąlygas, pakviesti dalyvauti šiame konkurse;

2. Vokų su draudimo brokerių pasiūlymais pagal konkurso sąlygas atplėšimo procedūra įvykdyta 2003-07-22 d. Gauti 3 kompanijų pasiūlymai:

- Willis Corroon Aerospace – pasiūlymo kaina 1 209 613 JAV dol. (be komisinio

atlyginimo)³;

- MARSH An MMC Company – pasiūlymo kaina 1 441 477 JAV dol. (su komisiniu atlyginimu);
- JLT RISK Solutions – pasiūlymo kaina 1 463 700 JAV dol. (su komisiniu atlyginimu).

3. Pirkimo komisija 2003-07-24 d. išnagrinėjusi ir įvertinusi konkursui pateiktus pasiūlymus, pateikė visiems konkurso dalyviams klausimus dėl neaiškumų ir trūkstamos informacijos ir nusprendė (komisijos protokolas Nr.3) pateikti gautus pasiūlymus nepriklausomam draudimo ekspertui D.H. Bunker. AB „Lietuvos avialinijos“ pagal 1995 m. gegužės 31 d. teisinių paslaugų sutartį naudojami Donald H. Bunker ir teisinių konsultacijų kompanijos „Donald H. Bunker and Associates“ paslaugomis orlaivių nuomos, draudimo, ir kituose su tarptautine teise susijusiuose santykiuose. Atsižvelgiant į gautą patikslinančią informaciją ir nepriklausomo eksperto 2003-07-28 išvadas, 2003-07-29 (protokolas Nr.4) pirkimo komisija atliko pasiūlymų vertinimą pagal konkurso sąlygose numatytus kriterijus bei nustatė pasiūlymų eilę:

1. MARSH An MMC Company (toliau tekste MARSH) – pasiūlymo kaina 1 437 367,28 JAV dol. (96,67 balai)

2. Willis Corroon Aerospace – pasiūlymo kaina įvertinus komisinius 1 445 100 JAV dol. (94,83 balai)

3. JLT RISK Solutions – pasiūlymo kaina 1 463 700 JAV dol. (86,67 balai)

AB „Lietuvos avialinijos“ pasirašė sutartį „Dėl draudimo brokerių ir rizikų valdymo konsultavimo paslaugų“ su MARSH 2003-08-14, sutarta galutinė sutarties suma 1 437 367,28 JAV dol. (4 422 348 Lt)⁴, iš jų 145 000 JAV dol. (446 122 Lt) MARSH komisiniai.

„Draudimo pirkimo sąlygų“ 6.6 punkte nurodyta: „Komisija gali pasikviesti ekspertus kurie turi pasirašyti nešališkumo deklaraciją ir konfidencialumo pasižadėjimą“, tačiau nei sąlygose, nei 2003-06-30 patvirtintame „AB aviakompanijos „Lietuvos avialinijos“ draudimo pirkimo komisijos darbo reglamente“ nėra nustatyta eksperto pasikvietimo, jo parinkimo tvarka. Aviakompanijos atstovų teigimu „LAL nėra atskiros patvirtintos ekspertų parinkimo tvarkos, vadovaujamosi įprasta komercine praktika, sudarant sutartį dėl paslaugų teikimo su asmenimis, turinčiais praktiką atitinkamoje srityje.“

Pastebėjimas: Konkursas vykdytas laikantis patvirtintų taisyklių, o optimalaus pasirinkimo užtikrinimui pasitelktas nepriklausomas ekspertas, pasirašęs konfidencialumo ir nešališkumo deklaracijas. Tačiau, dėl neapibrėžto eksperto pasirinkimo mechanizmo, yra rizika, kad ekspertas gali būti pasirinktas ne optimaliausiomis sąlygomis.

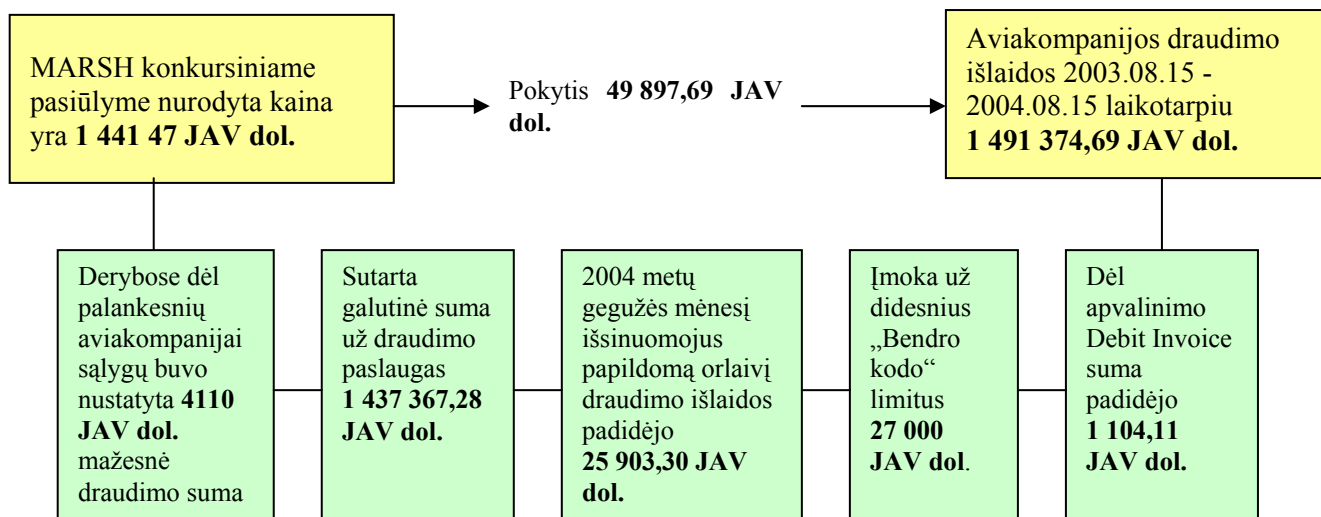
³ Willis pasiūlyme buvo nurodytos preliminarios sąlygos („desk indikacijos“) – o tai pagal konkurso sąlygų 7.4.6 punktą leidžia atmesti pasiūlymą;

⁴ Pagal 2003-08-14 Lietuvos Banko nustatytą oficialų lito ir JAV dolerio kursą.

1.3. Išlaidų už draudimo paslaugas vertinimas

MARSH konkursiniame pasiūlyme nurodyta draudimo paslaugų kaina yra 1 441 477 JAV dol. Derybose dėl palankesnių Aviakompanijai sąlygų buvo sutarta galutinė suma – 1 437 367,28 JAV dol.

2004 metų gegužės mėnesį išsinuomojus papildomą orlaivį, draudimo išlaidos padidėjo 25 903,30 JAV dol., dėl didesnių „Bendro kodo“⁵ sutarties limitų padidėjo 27 000 JAV dol., o dėl apvalinimo - 1 104,11 JAV dol., iki 1 491 374,69 JAV dol. (žr 3 pav.).

3 pav. Draudimo sumos pokytis per 2003/2004 draudiminius metus

Konkursiniame pasiūlyme dėl AB „Lietuvos avialinijos“ orlaivių draudimo buvo pateikti keturi terminai nurodantys iki kada turi būti sumokėtos draudimo premijos, kurių dydis 25 %.

Pagal konkursinį pasiūlymą, iki pirmojo termino pabaigos t.y. 2003 m. spalio 15 d. Aviakompanija turėjo apmokėti 25 % sumos, o faktinis įvykdymas buvo 14,27 %. Antram terminui pasibaigus, Aviakompanija apmokėjo 21,88 %. Po paskutinio mokėjimo termino nurodyto konkursiniame pasiūlyme dar buvo sumokėtos 72 500 JAV dol. ir 25 903,3 JAV dol. draudimo premijos, t.y. 6,6 % (žr. 2 lentelę).

⁵ „Bendro kodo“ (Code Share) sutarties, esmė yra ta, kad viena aviakompanija savo lėktuvuose išskiria tam tikrą vietų skaičių kitos aviakompanijos keleiviams. Tarkime, kad aviakompanijos A lėktuvu, kurio atsakomybės limitas yra 100 000 000 JAV dol. pagal Code Share sutartį skrenda aviakompanijos B keleivis. Sakykime, kad aviakompanija B savo lėktuvams turi 200 000 000 JAV dol. atsakomybės limitą. Aviakompanija B savo keleiviui, kuris pagal Code Share sutartį skris aviakompanijos A lėktuvu, parduodama bilietą nori užtikrinti, kad jos atsakomybės limitas būtų ne mažesnis nei ji turi savo lėktuvams, tad ji pagrįstai reikalauja iš Code Share partnerio padidinti atsakomybės limitą tiems skrydžiams, kurie vykdomi pagal Code Share sutartį.

**AB „LIETUVOS AVIALINIJOS“ MOKĖJIMAI IR JŲ PALYGINIMAS SU KONKURSINIU
PASIŪLYMU**

Eil. Nr.	Konkursinis pasiūlymas draudiminiams 2003.08.15 - 2004.08.14 metams				Aviakompanijos AB „Lietuvos avialinijos“ mokėjimų vykdymas		
	Mokėjimų terminas	Galimybė atidėti mokėjimus	Mokėjimo dalis		Mokėjimų datos	Mokėjimo dalis	
			JAV dol.	Proc.		JAV dol.	Proc.
1.	2003-08-15	2 mėnesius, iki 2003-10-15	359 341,82	25 %	2003-10-14-2003-10-15	212 813,31	14,27 %
2.	2003-11-15	1 mėnesį, iki 2003-12-15	359 341,82	25 %	2003-10-20-2003-11-24	326 332,32	21,88 %
3.	2004-02-15	1 mėnesį, iki 2004-03-15	359 341,82	25 %	2004-01-05-2004-02-20	493 718,18	33,10 %
4.	2004-05-15	1 mėnesį, iki 2004-06-15	359 341,82	25 %	2004-04-08-2004-05-21	360 107,58	24,15 %
5	Po 2004-06-15		-	-	2004-06-23	72 500,00	6,60 %
6							
Viso			1 437 367,28	100 %		1 465 471,39	100 %
7.	Po draudiminių metų		-	-	2004-08-15	25 903,3	
Viso						1 491 374,69	

Sutarties „Dėl draudimo brokerių ir rizikų valdymo konsultavimo paslaugų“ vykdymui AB „Lietuvos avialinijos“ iš draudimo brokerio 2003-09-09 raštu gavo mokėjimų grafiko pasiūlymą. Šiame pasiūlyme nurodytas detalus draudimo premijų mokėjimo grafikas: datos, sumos bei draudimo rūšys.

Pasak audituojamo subjekto, Aviakompanijos įvykdyti mokėjimai nesutampa su MARSH pasiūlytu mokėjimų grafiku dėl uždelsto sutarties „Dėl draudimo brokerių ir rizikų valdymo konsultavimo paslaugų“ pasirašymo. Be to, mokėjimus sąlygojo tai, ar bendrovė turi laisvą apyvartinių lėšų. Aviakompanijos draudimo premijų mokėjimo pagrindas yra sąskaitos (Debit Invoice), gaunamos iš draudimo brokerio, pagal jas ir vykdomi mokėjimai.

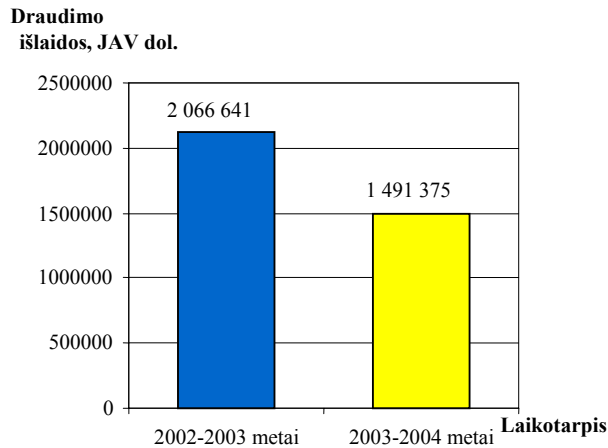
AB „Lietuvos avialinijos“ vykdytų mokėjimų datos ir sumos palygintos su MARSH pasiūlytu mokėjimo grafiku (žr. 3 lentelę). Šis mokėjimų grafikas suderinamas abiejų sutarties šalių atsižvelgiant į AB „Lietuvos avialinijos“ finansines galimybes.

Pastebėjimas: MARSH pasiūlyto mokėjimo grafiko nesilaikymas neigiamų pasekmių nesukėlė, o dėl lito ir JAV dolerio kurso pokyčio, faktinės išlaidos orlaivių draudimui realiai sumažėjo. Tačiau yra rizika, kad vykdant apmokėjimus vėliau grafiko, galimas ir neigiamas ekonominis efektas.

**MOKĖJIMO DATŲ BEI SUMŲ NURODYTŲ MARSH PASIŪLYTAME PLANE
PALYGINIMAS SU FAKTINE BŪKLE**

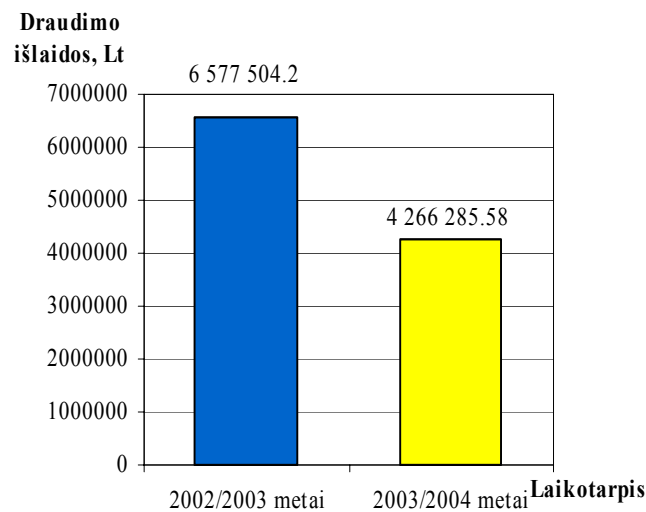
Eil. Nr.	MARSH PASIŪLYTAS PLANAS		FAKTINĖ BŪKLĖ	
	Mokėjimo data	Įmokos dydis, JAV dol.	Mokėjimo data	Įmokos dydis, JAV dol.
1.	2003-09-28	8 393,11	2003-10-14	134 108,14
2.			2003-10-14	23 401,57
3.			2003-10-14	46 750,00
4.	2003-10-15	217 028,21	2003-10-15	8 553,60
5.			2003-10-20	134 108,14
6.			2003-10-30	23 401,56
7.			2003-11-04	113 519,02
8.			2003-11-04	46 750,00
9.	2003-11-15	152 132,20		
10.			2003-11-24	8 553,60
11.	2003-12-01	8 393,11		
12.	2003-12-15	194 898,11		
13.			2004-01-05	113 519,02
14.			2004-01-06	72 500,00
15.			2004-01-22	8 553,60
16.			2004-01-22	23 401,56
17.	2004-01-30	131 496,53	2004-01-30	46 750,00
18.			2004-02-05	114 497,00
19.	2004-02-15	8 393,11		
20.			2004-02-20	114 497,00
21.	2004-03-15	195 876,08		
22.			2004-04-08	136 424,41
23.			2004-04-08	8 553,60
24.			2004-05-14	8 553,60
25.			2004-05-14	23 401,56
26.	2004-04-15	140 672,03		
27.	2004-05-15	154 145,07		
28.			2004-05-18	46 750,00
29.			2004-05-21	136 424,41
30.	2004-06-15	225 939,72		
31.			2004-06-23	72 500,00
Iš viso:		1 437 367,28		1 465 471,39
Pasibaigus 2003/2004 draudiminiams metams				
32.			2004-08-15	18 358,10
33.			2004-08-15	7 545,20
				1 491 374,69

AB „Lietuvos avialinijos“ 2002/2003 metais draudimo paslaugų išlaidos sudarė 2 066 641 JAV dol., o 2003/2004 – 1 491 375 JAV dol. (įskaitant draudimą už gegužės mėnesį išnuomotą orlaivį). Taigi, pastaraisiais metais šios išlaidos sumažėjo 27,8 % (žr. 4 pav.).

4 pav. Išlaidos už draudimo paslaugas 2002/2003 ir 2003/2004 draudiminiais metais, JAV dol.

Audito metu buvo apskaičiuotos AB „Lietuvos avialinijos“ faktinės išlaidos už draudimo paslaugas, litais, pagal Lietuvos banko skelbiamą oficialų JAV dolerio ir lito santykį. Faktinės išlaidos 2002/2003 draudiminiais metais sudarė 6 577 504,2 Lt, o 2003/2004 – 4 266 285,58 Lt, vadinasi per vienerius draudiminiuosius metus šios išlaidos litais sumažėjo 35,1 % (žr. 5 pav.).

5 pav. Išlaidos už draudimo paslaugas 2002/2003 ir 2003/2004 draudiminiais metais, litais

Pastebėjimas: Faktinės draudimo išlaidos 2003/2004 metais sumažėjo 35,1 %, iš jų 7,3 % dėl lito ir JAV dolerio kursų pokyčio.

2002/2003 ir 2003/2004 draudiminių metų palyginimui bei draudimo paslaugų kainos tendencijai nustatyti, auditoriai pritaikė vertinimo kriterijų – vidutinės išlaidos, tenkančios vienam orlaiviui už draudimo paslaugas per draudiminius metus.⁶

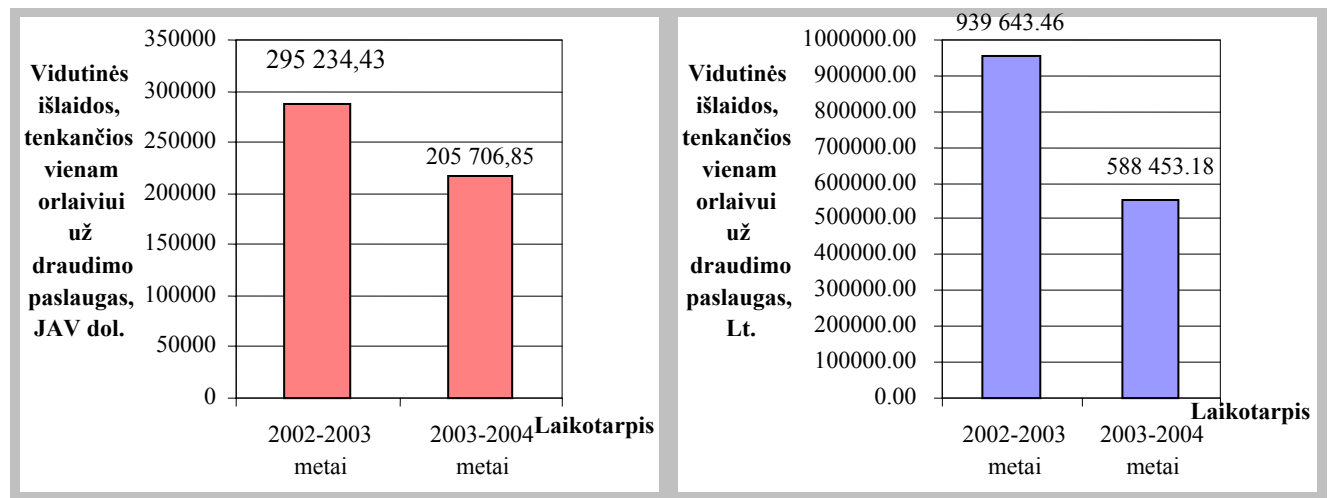
Taigi, 2003/2004 draudiminiais metais vidutinės išlaidos, tenkančios vienam orlaiviui už draudimo paslaugas (įskaitant draudimą už gegužės mėnesį išnuomotą orlaivį) yra:

$1\,491\,374,69 \text{ JAV dol.} / 7,25 \text{ orlaiviai} = 205\,706,85 \text{ JAV dol.}$ arba $4\,266\,285,58 \text{ Lt} / 7,25 \text{ orlaiviai} = 588\,453,18 \text{ Lt.}$

2002/2003 draudiminiais metais vidutinės išlaidos, tenkančios vienam orlaiviui už draudimo paslaugas yra:

$2\,066\,641 \text{ JAV dol.} / 7 \text{ orlaiviai} = 295\,234,43 \text{ JAV dol.}$ arba $6\,577\,504,2 / 7 \text{ orlaiviai} = 939\,643,46 \text{ Lt.}$

Taigi, lyginant su 2002/2003 draudiminiais metais, faktinės draudimo išlaidos vienam orlaiviui 2003/2004 metais sumažėjo 37,4 % (žr. 6 pav.), todėl orlaivių draudimo išlaidos turi tendenciją mažėti.

6 pav. Vidutinių išlaidų, tenkančių vienam orlaiviui už draudimo paslaugas 2002/2003 ir 2003/2004 draudiminiais metais, palyginimas litais ir doleriais

⁶ Atkreiptinas dėmesys į tai, kad orlaivių draudimui taip pat turi įtakos orlaivių kaina (ji 2003/2004 metais padidėjo dėl atnaujinto orlaivių parko) bei kiekvieno orlaivio skraidinamų keleivių skaičius (padidėjęs 2003/2004 metais), tačiau į šiuos veiksnius nebuvo atsižvelgta vertinant vidutines vieno orlaivio draudimo išlaidas, siekiant išvengti painiavos.

AUDITO IŠVADOS

1. Orlaivių draudimo paslaugų pirkimas AB „Lietuvos avialinijos“ 2003 metais vykdytas laikantis bendrovės nustatytos tvarkos.

2. AB „Lietuvos avialinijos“ nėra patvirtintos ekspertų pasitelkimo konkursinių pirkimų vykdymui tvarkos, todėl yra rizika, kad ekspertas gali būti pasirinktas ne optimaliausiomis sąlygomis.

3. AB „Lietuvos avialinijos“ išlaidos už orlaivių draudimo paslaugas turi mažėjimo tendenciją.

REKOMENDACIJOS

AB aviakompanijos „Lietuvos avialinijos“ valdybai:

Išanalizuoti galimybę parengti ekspertų pasitelkimo konkursinių pirkimų organizavimui AB „Lietuvos avialinijos“ tvarką.

Veiklos audito 4-ojo departamento
direktorė

Birutė Puzienė

Veiklos audito 4-ojo departamento
vyresnysis valstybinis auditorius

Romualdas Čepaitis

Su ataskaita susipažinau:

Akcinės bendrovės aviakompanijos
„Lietuvos avialinijos“
Generalinis direktorius

Vidas Žvinys